

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2021.gada 13.oktobrī Nr. 1-6/14
Uz 20.09.2021 1-04/355-pav

Latvijas Republikas Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Par viedokli lietā Nr.2021-24-03

Tiesībsarga birojā šā gada 20. septembrī saņemts Latvijas Republikas Satversmes tiesas tiesneša Gunāra Kusiņa 2021. gada 17. septembra lēmums, ar kuru Latvijas Republikas tiesībsargs (turpmāk – tiesībsargs) atzīts ar pieaicināto personu apvienotajā lietā Nr.2021-24-03 “Par Ministru kabineta 2020.gada 9.jūnija noteikumu Nr.360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 24.¹⁸ punkta (redakcijā, kas bija spēkā no 2021.gada 7.aprīļa līdz 1.jūnijam) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91.panta pirmajam teikumam, kā arī 105.panta pirmajam un trešajam teikumam”, kas ierosināta pēc konstitucionālās sūdzības (turpmāk arī – pieteikums), ko iesniedza SIA “Jysk Linnes’n Furniture”, t.i., komersants, kas veic komercdarbību tirdzniecības centru telpās (turpmāk arī – Pieteicējs Nr. 1), un pēc konstitucionālajām sūdzībām, ko iesniegušas SIA “VRPB” un SIA “EfTEN Domina”, t.i., komersanti, kas pārvalda tirdzniecības centrus un izīrē tajos pieejamās telpas (turpmāk arī attiecīgi – Pieteicējs Nr. 2 un Pieteicējs Nr. 3).

Izvērtējot lēmumam pievienotās konstitucionālās sūdzības un Ministru kabineta atbildes rakstus, tiesībsargs, ievērojot Tiesībsarga likumā noteikto tiesībsarga kompetenci, sniedz šādu viedokli.

[1] Pieteicējs Nr. 1 ir apstrīdējis Ministru kabineta 2020.gada 9.jūnija noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk arī - Noteikumi Nr. 360) 24.¹⁸ punktu tikai tā sākotnējā redakcijā, savukārt Pieteicējs Nr. 2 un Pieteicējs Nr. 3 apstrīdēja Noteikumu Nr. 360 24.¹⁸ punktu redakcijā, kāda tā pastāvēja laika posmā no 2021.gada 7.aprīļa līdz 1.jūnijam. Noteikumu Nr. 360 24.¹⁸ punkts redakcijā, kāda tā pastāvēja laika posmā no 2021.gada 7. aprīļa līdz 1. jūnijam, atstāja nemainīgu ieteikumi arī uz Pieteicēju Nr. 1, proti, tā neparedzēja atļauju veikt Pieteicēja Nr. 1 tirdzniecību tās komercdarbības jomā (mēbeļu tirdzniecībā utt.), līdz ar to apstrīdētā tiesību norma attiecībā uz visiem pieteicējiem ir Noteikumu Nr. 360 24.¹⁸ punkts visās redakcijās, kāda tā pastāvēja laika posmā no 2021.gada 7. aprīļa līdz 1. jūnijam.

[2] Apstrīdētā tiesību norma laikā no 2021.gada 7.aprīļa līdz 1.jūnijam pastāvēja 3 redakcijās. Apstrīdētā tiesību norma šajā laika posmā tika papildināt divas reizes ar 8. un 9. punktu. Analizējamā apstrīdētā tiesību norma (redakcijā, kas bija spēkā no 2021.gada 7.aprīļa līdz 1.jūnijam) noteica: “Tirdzniecības centrā, kura kopējā tirdzniecībai atvēlētā platība ir lielāka par 7000 m², darbojas tikai:

- 24.¹⁸ 1. veikali, kuros tirgo pārtiku ne mazāk kā 70 % apmērā no preču sortimenta;
- 24.¹⁸ 2. veikali, kuros tirgo higiēnas preces ne mazāk kā 70 % apmērā no preču sortimenta;
- 24.¹⁸ 3. aptiekas (tai skaitā veterinārās aptiekas);
- 24.¹⁸ 4. optikas preču veikali;
- 24.¹⁸ 5. dzīvnieku barības veikali;
- 24.¹⁸ 6. ziedu veikali;
- 24.¹⁸ 7. grāmatnīcas;
- 24.¹⁸ 8. preses tirdzniecības vietas;
- 24.¹⁸ 9. datoru, to perifēro iekārtu un programmatūras, kā arī telekomunikācijas iekārtu veikali;
- 24.¹⁸ 10. veikali, kuros apmeklētājiem ir nodrošināta atsevišķa ārējā piekļuve (ārējā ieeja) tirdzniecības vietai.”

[3] Tiesībsarga skatījumā, konkrētās lietas ietvaros ir konstatējams Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk arī – Satversmes) 105.panta pirmā un trešā teikuma noteiktais īpašuma tiesību ierobežojums – ienākumu samazinājums komercdarbības ietvaros, ko tiešā veidā rada apstrīdētās tiesību normas piemērošana visiem pieteicējiem. Ministru kabinets to neapstrīd.

Tāpat Ministru kabinets būtībā neapstrīd, ka apstrīdētā tiesību norma rada Satversmes 91. panta pirmā teikuma kontekstā atšķirīgu (nevienlīdzīgu) attieksmi gan attiecībā uz komersantiem, kas īsteno komercdarbību kā tirgotāji lielveikalos, kuru kopējā tirdzniecības platība ir lielāka par 7000 m², gan attiecībā uz attiecīgo lielveikalu īpašniekiem – telpu izīrētājiem. Līdz ar to konkrētajā gadījumā nepastāv šaubas, ka pieteicējus pēc noteiktiem kritērijiem atrodas salīdzināmas situācijās ar komersantiem, kuri pretēji apstrīdētās tiesību normas prasībām varēja īstenot komercdarbību un gūt ienākumus normālas komercdarbības ietvaros gan mazākas platības tirdzniecības centros, gan arī lielākas platības tirdzniecības veikalos. Piemēram, vispārzināms fakts ir tas, ka Pieteicēja Nr. 1 sektorā (mēbeļu tirdzniecībā utt.) strādājošie konkurenti Latvijā tirdzniecības veikalos, kas pārsniedz apstrīdētajā tiesību normā noteikto kopējo tirdzniecības plātību varēja strādāt, taču Pieteicējs Nr. 1 bija ierobežots, kaut gan Pieteicējs Nr. 1 vismaz teorētiski bija spējīgs īstenot tādās pašas epidemioloģiskās drošības prasības kā konkurenti. Analogiski tas attiecas uz Pieteicēju Nr. 2 un Pieteicēju Nr. 3. Vienlaikus Pieteicējs Nr. 2 un Pieteicējs Nr. 3 pēc noteiktām pazīmēm ir salīdzināmi ar tirdzniecības centriem, kuru kopējā tirdzniecības platība ir mazāka par 7000 m², proti, abas komersantu kategorijas vismaz teorētiski varēja īstenot tādās pašas epidemioloģiskās drošības prasības saimnieciskās darbība ietvaros. Līdz ar to tiesībsargs pievienojas pieteikumu iesniedzēju vērtējumiem par salīdzināmajām grupām un papildu tās neanalizē.

[4] Tiesībsargs uzskata, ka konkrētās lietas ietvaros ir vērtējams, vai ar apstrīdēto tiesību normu izraudzītie pamattiesību ierobežojumi ir attaisnojami Ministru kabineta izvirzītā mērķa īstenošanai. Pieteicēju apsvērumi par to, ka apstrīdētās tiesību normas nav pieņemtas pienācīgā kārtībā ir vērā ņemami, tomēr nav pietiekami, lai atzītu apstrīdēto tiesību normu par neatbilstošu

Satversmei, tā kā tās ir pieņemtas apstākļos, kas ārpus normālas likumdošanas nepastāv. Taču vienlaikus, tiesībsarga skatījumā, no pamattiesību viedokļa būtiski ņemt vērā brīdi, kad tika pieņemta un sāka darbību apstrīdētā tiesību norma. Proti, tas ir brīdis, kad ir atcelta ārkārtējā situācija. Šajā brīdī pamattiesību standarta nodrošināšanai no likumdevēja puses bija objektīvi sagaidāma detalizētāka un rūpīgāka ierobežojumu samērīguma analīze. Uz likumdevēju vairs neattiecas ārkārtējās situācijas atkāpes cilvēktiesību nodrošināšanā¹.

[5] Ministru kabineta skatījumā, ar apstrīdēto tiesību normu atšķirīgā attieksme un īpašumu tiesību ierobežojums ir samērīgs izvirzītā mērķa labad.

Lai arī Ministru kabinets apstrīdētajai tiesību normai izvirza virsmēķi - sabiedrības veselības aizsardzība kopumā, tomēr ar apstrīdēto tiesību normu bija paredzēts sasniegt konkrētākus mērķus kā kopējā virsmēķa vienu no sastāvdaļām. Tādējādi apstrīdētā tiesību norma jāaplūko konkretizēto mērķu "gaismā". Ministru kabineta 2021. gada 1. aprīļa noteikumu Nr. 191 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai"", ar kuriem tika pieņemta sākotnējā apstrīdētās tiesību normas redakcija, anotācijā norādīts: "Tirdzniecības centri, kuros darbojas vairākas atsevišķas tirdzniecības vietas iekšējās koncentrē lielāku skaitu cilvēku nekā atsevišķi izvietoti veikali, bez tam tirdzniecības centros ir pastiprinātas cilvēku plūsmas koplietošanas telpās, cilvēkiem pārvietojoties no vienas tirdzniecības vietas uz otru. Tāpat ir jāņem vērā, ka lielākos tirdzniecības centros ir augstāks risks pulcēties plašākām cilvēku masām. Minētie apstākļi arī veicinātu cilvēku mobilitāti, lielākam skaitam cilvēku dodoties uz lielajiem tirdzniecības centriem, kam sekas būtu noslodze uz sabiedrisko transportu. Tādēļ, lai mazinātu minētos riskus pastiprinātai cilvēku koncentrācijai vienkopus, lielākām cilvēku plūsmām iekšējās, tirdzniecības vietu darbībai tirdzniecības centros, kuru kopējā tirdzniecībai atvēlētā platība ir lielāka par 7000 m,² tiek saglabāti ierobežojumi atsevišķu veikalu veidu darbībai."²

No minētā izriet, ka viens no Ministru kabineta mērķiem bija ierobežot cilvēku mobilitāti, otrs – ierobežot sabiedriskā transporta noslodzi.

Vērtējot apstrīdēto tiesību normu, tiesībarga skatījumā, izvirzītie mērķi paši par sevi var tikt atzīti par leģitīmiem gan Satversmes 91. panta pirmā teikuma tvērumā, gan Satversmes 105.panta pirmā un trešā teikuma tvērumā.

[6] Analizējot pieteikumus gan no Satversmes 91. panta pirmā teikuma, gan Satversmes 105. panta pirmā un trešā teikuma tvēruma, centrālais jautājums ir, vai ar apstrīdēto tiesību normu radītā atšķirīgā attieksme sasniedz minētos mērķus. Satversmes tiesas judikatūrā atzīts, ka atšķirīga attieksme vienlīdzības principa ietvaros ir pieļaujama, ja ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, tai ir leģitīms mērķis un ir ievērots samērīguma princips³. Samērīguma princips ir ievērots, ja:

- 1) lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai (piemērotība);
- 2) rīcība ir nepieciešama, proti, vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar citiem personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem (nepieciešamība);

¹ Par atkāpēm sk. J. Jansons, "Tiktāl, ciktāl" jeb vai ārkārtējā situācija var būt pamats cilvēktiesību ierobežošanai?, <https://juristavards.lv/eseja/276414-tiktal-ciktal-jeb-vai-arkarteja-situacija-var-but-pamats-cilvektiesibu-ierobezosana/>

² <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40500504>

³ Sk., piem., Satversmes tiesas 2020. gada 2. novembra spriedumu lietā Nr. 2020-14-01, 8.punkts.

- 3) rīcība ir atbilstoša, proti, vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par personas tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu (atbilstība)⁴.

Minētā samērīguma metodoloģija attiecināma arī uz Satversmes 105. panta analīzi. Turpmākais vērtējums par apstrīdēto tiesību normu tiek lūgots gan Satversmes 91. panta, gan Satversmes 105. panta tvērumā.

[6.1] Tiesībsarga skatījumā, apstrīdētajā tiesību normā izvēlētie līdzekļi minēto leģitīmo mērķu sasniegšanai formāli ir atzīstami par piemērotiem.

[6.2] Tomēr tie nav atzīstami par nepieciešamiem. Lai arī Ministru kabineta apsvērumus, pieņemot apstrīdēto tiesību normu, varētu atzīt par racionāliem, tomēr tos nevar atzīt par pietiekamiem apstrīdētās tiesību normas ierobežojumu gadījumā, jo objektīvi ir konstatējamas citu alternatīvu iespējas.

Ministru kabineta atbildes rakstos norādīts, ka apstrīdētajā tiesību normā paredzētais risinājums izraudzīts, ņemot vērā:

- vispārējo epidemioloģisko situāciju valstī attiecīgajā brīdī (saslimstības rādītāji, slimnīcu noslodze u.c.);
- pētījumu par cilvēku pulcēšanos lielajos tirdzniecības centros⁵;
- pieredzē balstītu apsvērumu par cilvēku paradumiem doties uz tirdzniecības centriem kā uz izklaides vietu, un ar tiem saistītiem riskiem, piemēram, ka atsevišķas ieejas atļaušana noteiktam veikalam tirdzniecības centrā, neatturēs cilvēkus doties uz citiem tirdzniecības centra veikaliem.

Pirmkārt, tiesībsargs uzskata, ka minētie apsvērumi konkrētās tiesību normas kontekstā ir atzīstami par vispārīgiem, lai patiesi rastu dažādu interešu līdzsvaru. Ar pandēmijas sekām Latvijas valsts un visa pasaule bija jau "cīnījies" vairāk kā gadu. Šāda vispārīga, uz riskiem balstīta motivācija ierobežojumu noteikšanai varēja būt attaisnojoša pandēmijas sākumā, kad apstākļi bija nezināmi, profesionāļu ekspertīzes par risinājumiem nebija, bet rīcībai bija jābūt ātrai. Apstrīdētās tiesību normas pieņemšanas un spēkā esamības brīdī, pieredze jau bija uzkrāta, pastāvēja pētījumi un līdz ar to arī risinājumu vērtēšanas iespējamība. Turklāt ārkārtējā situācija vairāk nepastāvēja. Šādos apstākļos pamattiesību ierobežošanas standartam atbilstoša rīcība ir pēc iespējas maksimāli izsvērt aktuālos un vispārzināmos risinājumus ierobežojumu minimizēšanai. Piemēram, kā tas izriet no Pieteicēja Nr. 2 un Pieteicēja Nr. 3 pieteikumiem, apstrīdētās tiesību normas pieņemšanas un spēkā esamības brīdī bija starptautiski pētījumi par CO₂ koncentrāciju gaisā un tā korelāciju, kam ir nozīme tirdzniecības nozares darbības regulēšanā⁶, tomēr ne apstrīdētās tiesību normas pieņemšanas motivācijā, ne Ministru kabineta apsvērumos šo vai citu analogisku pētījumu izmatošana neparādās. Tas, ka Ministru kabinetam par tiem bija zināms pirms apstrīdētās tiesību normas pieņemšanas liecina Būvniecības valsts kontroles biroja sadarbībā ar ekspertiem veiktie monitoringi par CO₂ koncentrāciju vairākos simtos veikalos, t.sk. lielveikalos visā Latvijā, tomēr šo datu izmatošana alternatīvu meklējumos nav konstatējami (sk. pielikumu)⁷. Tas ka šie pētījumi bija nozīmīgi liecina fakts, ka ar 2021.gada 1.jūliju Noteikumos Nr. 360 tika iestrādātas normas, kas uzliek pienākumu nodrošināt

⁴ Sk., piem., Satversmes tiesas 2020. gada 28. septembra spriedumu lietā Nr. 2019-37-0103, 20.punkts.

⁵ <https://www.mk.gov.lv/lv/media/6459/download>

⁶ Sk. Pieteicēja Nr. 2 un Pieteicēja Nr. 3 pieteikumus attiecīgi 31. un 32. l.p.

⁷ <https://www.bvkb.gov.lv/lv/media/1788/download>; <https://www.bvkb.gov.lv/lv/media/1817/download>

regulāru telpu ventilāciju (nodrošinot, ka oglekļa dioksīda (CO₂) līmenis nepārsniedz 1000 PPM (daļas uz miljonu)⁸.

Ortkārt, tiesībsarga skatījumā, Ministru kabinets, pieņemot apstrīdēto tiesību normu, nav pietiekami novērtējis jau pastāvošo epidemioloģiskās kontroles mehānismu tirdzniecībā kopuma efektivitāti (distancēšanās, obligāta sejas masku lietošana, apmeklējot veikalus⁹; cilvēku plūsmas kontroles pienākums; apmeklētāju skaita ierobežojumi¹⁰, t.sk. ievērojot noteiktas platības uz vienu cilvēku nodrošināšana¹¹; speciālo piedāvājumu aizliegums¹²). Visu šo pasākumu kopums ir vērsts uz to, lai samazinātu koncentrēšanos tirdzniecības vietās. Turklāt, jāuzsver, ka pētījums par cilvēku pulcēšanos lielajos tirdzniecības centros, uz kuru atsaucās Ministru kabinets, cita starpā apliecina arī pretēju tendenci par cilvēku paradumiem. Proti, ka lielajos tirdzniecības centros apmeklētāju skaits 2020.gada beigās un 2021.gada sākumā ievērojami samazinājās. Daļēji, iespējams, tas bija saistīts ar ārkārtējās situācija ierobežojumiem 2020. gada un 2021. gada sākumā, tomēr, tiesībsarga skatījumā, ir pamats domāt arī par iedzīvotāju paradumu maiņu, ko cita starpā apliecina situācija pirms 2021.gada 11. oktobra ārkārtējās situācijas izsludināšanas¹³.

Ievērojot minēto, tiesībsargs nerod saprātīgu skaidrojumu, kādēļ Ministru kabinets nevērtēja reālas un praktiski kontrolējamas alternatīvas ieviešanu attiecībā uz Pieteicēja Nr. 1 situāciju, proti, ļaujot strādāt, nodrošinot tirdzniecību organizēt caur atsevišķu ieeju no ārpusē (ielas), neizmantojot tirdzniecības centra kopējās telpas. Šī alternatīva līdzas citiem drošības pasākumiem nodrošinātu līdzsvarotāku komersantu un visas sabiedrības interešu īstenošanu. Būtiski ir ņemt vērā Pieteicēja Nr. 1 pieteikumā minētos piemērus, ka praksē strādāja virkne vienkopus esošu veikalu ar kopējo platību, kas pārsniedza 7000 m², kuriem ieeja bija organizēta ar atsevišķu ieeju.

Tāpat, ievērojot minētās vispārējās epidemioloģiskās drošības prasības arī attiecībā uz Pieteicēja Nr. 2 un Pieteicēja Nr. 3 situāciju, tiesībsarga skatījumā, pastāvēja alternatīvas, kas ļautu strādāt tirdzniecības centiem, piemēram:

- 1) nosakot saprātīgus, bet vēl stingrākus epidemioloģiskās drošības noteikumus lielajos tirdzniecības centros (mazāks apmeklētāju skaits attiecībā uz kopplatību, kontrolēts cilvēku skaits atsevišķās tirdzniecības vietās u.c.), vienlaikus par to informējot sabiedrību;
- 2) nosakot individualizētas prasības gaisa kvalitātes mērījumiem un to iesniegšanu atbildīgajām iestādēm regulāri noteiktā laikā.

[6.3] Jautājums par to, vai labums, ko ieguva sabiedrība ar apstrīdēto tiesību normu, bija lielāks par pieteicēju tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto zaudējumu, no Ministru kabineta atbildes raksta nav konstatējams.

⁸ Tas attiecas uz vietām, kur sniedz ar atrakcijām saistītus saimnieciskos pakalpojumus iekštelpās; vietām, kas īsteno interešu izglītības nodarbības un sporta treniņus iekštelpās. Sk. Ministru kabineta 2021. gada 29. jūnija noteikumi Nr. 423 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumos Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai"". <https://likumi.lv/ta/id/324345>, sk. arī Noteikumu Nr.360 14.⁸ 7., 32.¹¹ 9. punktu, <https://likumi.lv/ta/id/315304>

⁹ Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai", 6.3. punkts. <https://likumi.lv/ta/id/315304/redakcijas-datums/2021/05/29#p6>

¹⁰ Turpat, 6.5. punkts.

¹¹ Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai", 24.¹ un 24.2 punkts. https://likumi.lv/ta/id/315304/redakcijas-datums/2021/05/29#p24_1

¹² Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumi Nr. 360 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai", 24.¹⁴ punkts. https://likumi.lv/ta/id/315304/redakcijas-datums/2021/05/29#p24_14

¹³ Sk., piem., <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/lielveikalos-cilveku-piepludums-pirms-ierobezojumu-tirdznieciba-stanasas-speka-nav-verojams.a424918/>

Tiesībsara skatījumā, balstoties uz praktiskiem un racionāliem apsvērumiem, ir pamats apšaubīt Ministru kabineta izvirzīto mērķu sasniegšanu un līdz ar to apstrīdētās tiesību normas taisnīgumu. Pirmkārt, ja apstrīdēto tiesību normu mērķis bija mazināt cilvēku mobilitāti lielajos tirdzniecības centros, lai sabiedrības veselības nolūkos mazinātu inficēšanas riskus ar Covid – 19, tad minētais virsmērķis ar attiecīgo aizliegumu visticamāk netika sasniegts, jo, ja balstīties uz valdības pārliecību par Latvijas cilvēku paradumiem - aktīvi apmeklēt tirdzniecības centrus, tad šie cilvēki daudz koncentrētākā veidā, iespējams, devās uz citiem – mazākiem, līdz ar to arī epidemioloģiski riskantākiem tirdzniecības centriem un veikaliem. Attiecīgi arī cilvēku koncentrācija sabiedriskajā transportā noteiktos maršrutos ar lielu varbūtību palielinājās. Otrkārt, apstrīdētās normas darbības laikā praktiski varēja strādāt virkne veikalu, kuru kopējā tirdzniecības platība pārsniedza Ministru kabineta izraudzīto (ar jebkādiem saprātīgi motivētiem kritērijiem nepamatoto) 7000 m² kopējo tirdzniecības plātību. Tas, ka šajos lielveikalos nedarbojas vairākas atsevišķas tirdzniecības vietas iekštelpās nebūt nenozīmē, ka tajos praktiski nekonzentrējas liels skaits cilvēku, ka tajos nebija pastiprinātas cilvēku plūsmas koplietošanas telpās un ka cilvēki nepārvietojās no vienas attiecīgā veikala nodaļas uz otru (pēc būtības analogiski kā to varētu darīt lielajos tirdzniecības centros, pārvietojoties no viena veikala uz otru). No pieredzes ir konstatējams vispārzināms fakts, ka pieteikumos minētajos virknē, piemēram, būvmateriālu un citos lielveikalos visi minētie riski pastāvēja, un šo veikalu darbība bija atļauta ar vispārējiem epidemioloģiskās drošības pasākumiem tirdzniecībā. Tiesībsargs uzskata, ka šāda attieksme nonivelē apstrīdētās tiesību normas leģitīmo mērķi, tādējādi šādos apstākļos sabiedrības ieguvums nevar pastāvēt. Līdz ar to iecerētais sabiedrības ieguvums ar apstrīdēto tiesību normu nav pārliecinoši saskatāms. Vienlaicīgi ir konstatējams indivīdu tiesību un tiesisko interešu nesabalansēts aizskārums.

Turklāt šajos apstākļos, kur patiesībā zaudētāji ir visi - gan sabiedrība, gan indivīdi (komersanti), Ministru kabineta minētie atbalsta pasākumi uzņēmējiem (grantu apgrozāmo līdzekļu palielināšanai, dīkstāves pabalsti un algu subsīdijas) nav atzīstami par pietiekamu attaisnojumu indivīda tiesību ierobežošanai.

[7] Ņemot vērā minēto, tiesībsargs uzskata, ka apstrīdētā tiesību norma neatbilst:

- Satversmes 91. panta pirmajam teikumam, jo tā attiecībā pret pieteicējiem pieļauj neattaisnojušu atšķirīgu attieksmi, kā arī
- Satversmes 105. panta pirmajam un trešajam teikumam, jo leģitīmo mērķi varēja sasniegt ar citiem personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem.

Pielikums: Būvniecības valsts kontroles biroja vēstule ar pielikumu.

Ar cieņu
tiesībsargs

J. Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu